

Sygn. akt I C 257/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR del. Michał Jank

Protokolant: staż. Edyta Sadowska

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2018 roku w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko D. W. (1)

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki K. P. na rzecz pozwanego D. W. (1) kwotę 7200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrot kosztów procesu;
3. przyznaje ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku na rzecz pełnomocnika powódki – adw. D. W. (2) kwotę 8856 zł (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

UZASADNIENIE

Powódka K. P. wniosła pozew przeciwko D. W. (1) domagając się zasądzenia kwoty 103.746 zł. Powódka podała, iż pozwany wraz z powódką są stroną umowy najmu nr (...) z dnia 31.10.2012 r. zawartej z Gminą Miasta G., której przedmiotem jest najem lokalu nr (...) położonego w Zespole (...) przy ul. (...) w G.. Pozwany podnajmuje przedmiotowy lokal Wytwórni (...). Zdaniem powódki czynsz najmu boks, który otrzymuje pozwany wynosi 5.000 zł, a czynsz należny Gminie 677,25 zł. Powódka określiła czynsz najmu na kwotę 4.322,75 zł i żąda połowy tej kwoty, tj. 2.161,38 zł za okres od października 2013 roku do dnia wniesienia pozwu oraz kwoty 2.161,38zł miesięcznie tytułem bieżącego czynszu.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż umowa podnajmu z Wytwornią (...) opiewała na kwotę czynszu 1.200 i 1.300 zł, nie została zmieniona do dnia jej ustania, tj. 28.02.2015 r. Z uwagi na konieczność ponoszenia kosztów boks przynosił straty albo niewielkie zyski. Powódka pozostawała i pozostaje na utrzymaniu swoich rodziców i pozwanego nie pracując i nadużywając alkoholu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany D. W. (1) jest synem powódki K.
(...).

okoliczno ść bezsporna

Gdy pozwany miał 7 lat zamieszkał z dziadkami J. K. i W. K. (1), którzy pokrywali wszystkie koszty jego utrzymania. Ani ojciec, ani matka pozwanego nie łożyli na jego utrzymanie. W późniejszym okresie zostały zasądzone alimenty od ojca pozwanego, które były egzekwowane przez komornika do rąk powódki. Dziadkowie pozwanego nie dopominali się o alimenty, chcieli, aby alimenty od ojca pozwanego były przeznaczone na utrzymanie córki - powódki. Wszystkie potrzeby pozwanego w okresie, gdy mieszkał z dziadkami zostały przez nich zaspokojone.

dow ód: zeznania świadków: J. K. oraz W. K. (1) k. 221, E. M. i R. K. k. 254

W dniu 18.12.1992 r. K. W. zawarła z Gminą Miasta G. na okres 20 lat umowę dzierżawy gruntu pod Halą (...), na którym posadowiony jest pawilon handlowy nr (...) położony przy ul. (...) w G..

dow ód: zeznania pozwanego k.254, aneks nr (...) do umowy dzierżawy z dnia 18.12.1992 r. k. 23

W dniu 31.01.2006 r. pomiędzy K. W. a W. K. (2) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Wytwórnia (...) została zawarta umowa podnajmu lokalu użytkowego nr (...) w (...) w G. przy ul. (...). Czynsz ustalono w wysokości 1.300 zł.

dow ód: umowa najmu z dnia 31.01.2006 r. k. 50 v.

Aneks nr (...) z dnia 14.12.2010 r. do umowy dzierżawy z dnia 18.12.1992 r. gruntu pod Halą (...), na którym posadowiony jest pawilon handlowy nr (...) dopisano nowego dzierżawcę, tj. D. W. (1). Pozwany stał się stroną umowy z dnia 18.12.1992 r., aby mając na względzie zachowanie powódki, zabezpieczyć majątek.

dow ód: aneks nr (...) do umowy dzierżawy z dnia 18.12.1992r. k. 23, zeznania pozwanego k. 254

Aneks z dnia 26.01.2011 r. do umowy najmu z dnia 31.01.2006 r. zawartej pomiędzy K. W. a W. K. (2) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Wytwórnia (...) po stronie wynajmującej w miejsce K. W. wpisano łącznie K. W. oraz D. W. (1).

Przez około 3 – 4 lat powódka otrzymywała część uzyskiwanego czynszu podnajmu.

dow ód: aneks do umowy najmu z dnia 31.01.2006 r. k. 50

W 2012 roku pozwany zaczął zajmować się sprawami związanymi z boksem na hali targowej, w tym ponosić koszty utrzymania boksu.

dow ód: zeznania pozwanego k.254

W dniu 31.10.2012 r. pomiędzy Gminą Miasta G. a K. W. i D. W. (1) została zawarta umowa najmu lokalu nr (...) o powierzchni 12,6 m2 położonego w Zespole (...) przy ul. (...) w G.. Najemca zobowiązał się do prowadzenia w wynajmowanym lokalu działalności w branży spożywczej. Umowa została zawarta na okres od 1.01.2013 r. do 31.12.2020 r. Czynsz najmu ustalono na kwotę 677,25 zł. Poza czynszem najemca miał obowiązek uiszczania opłat z tytułu kosztów administrowania , dostawy energii elektrycznej, zimniej wody i jej odprowadzania, wywozu nieczystości, wspólnych kosztów eksploatacyjnych)

dow ód: umowa najmu nr (...) k. 25-27, 153-157

W dniu 12.02.2013 r. pomiędzy Gminą Miasta G. a K. P. i D. W. (1) został zawarty aneks nr (...) do umowy najmu (...) z dnia 31.10.2012 r., zgodnie z którym w okresie podnajmu przedmiotu umowy, tj. od dnia 1.01.2013 r. do dnia 31.12.2013 r. czynsz najmu został podniesiony do kwoty 724zł netto za jeden miesiąc, czynsz brutto wynosił 890,52 zł.

dow ód: aneks nr (...) z dnia 12.02.2013 r. k. 56,

W dniu 2.01.2013 r. pomiędzy D. W. (1) a A. K. (synem W. K. (2)) prowadzącym Wytwórnię (...) została zawarta umowa podnajmu lokalu użytkowego położonego w G. przy ul. (...) nr (...) o powierzchni 12,6 m².

Nowa umowa podnajmu została zawarta z uwagi na zakończenie prowadzenia działalności gospodarczej przez W. K. (2) i przejęcie tej działalności przez jego syna – A.. A. K. ze względu na zachowanie powódki, w tym przychodzenie do boksu na hali targowej i wydawanie poleceń jego pracownikom nie chciał z nią współpracować.

Umowa podnajmu została zawarta na czas nieokreślony od dnia 1.01.2013 r. Czynnosc miesięczny ustalono na kwotę 1.300 zł. Podnajemca był zobowiązany pokrywać opłaty eksploatacyjne lokalu energią elektryczną wodę i kanalizację, wywóz śmieci i nieczystości.

dow ód: umowa najmu z dnia 2.01.2013 r. k. 49 ; zeznania pozwanego k. 254

Pieniądże z podnajmu boksu trafiały do dziadków pozwanego. Do 2012 r. boksem administrowali dziadkowie pozwanego; w późniejszym czasie robił to pozwany. Pozwany przekazywał powódce pewne kwoty, robił jej drobne zakupy. Pozwany płacił czynsz należny Gminie.

dow ód: zeznania pozwanego k. 254

K. W. zmieniła nazwisko na K. P..

dow ód: aneks nr (...) z dnia 31.01.2013 r. k. 57, 171

Aneks nr (...) z dnia 24.01.2014 r. do umowy najmu (...) z dnia 31.10.2012 r. zawartej między Gminą Miasta G. a K. P., D. W. (1) w okresie podnajmu przedmiotu umowy, tj. od dnia 1.01.2014 r. do dnia 31.12.2014 r. czynsz najmu został podniesiony do kwoty 724 zł netto, (890, 52 zł brutto).

dow ód: aneks nr (...) z dnia 24.01.2014 r. k. 55

Gmina Miasta G. nie wyraziła zgody D. W. (1) na dalsze podnajmowanie w 2015 roku pawilonu handlowego nr (...) położonego na Hali (...) w Zespołach (...).

dow ód: pismo Gminy Miasta G. z dnia 21.01.2015 r. k. 52,

Gmina Miasta G. pismem z dnia 28.01.2015 r. wezwała D. W. (1) do rozwiązania umowy najmu z podnajemcą pawilonu handlowego nr (...) oraz jego opróżnienia i podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej w terminie do 28.02.2015 r. Gmina Miasta G. wskazała, iż od dnia 1.01.2015 r. przedmiot najmu jest wynajmowany bez zgody wynajmującego, co stanowi naruszenie dyspozycji zawartej w (...) pkt (...) umowy najmu.

dow ód: pismo Gminy Miasta G. pismem z dnia 28.01.2015 r. k.51

Pozwany założył działalność gospodarczą z uwagi na konieczność samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej w boksie na hali targowej. Powódka nie prowadziła działalności gospodarczej. Po zakończeniu umowy podnajmu z A. K. powód przestał wypłacać powódce jakiegokolwiek środki pieniężne.

dow ód: zeznania pozwanego k. 254

W dniu 1.03.2015 r. pomiędzy D. W. (1) jako komisantem a A. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Wytwórnia (...) jako komitentem została zawarta umowa komisnu, zgodnie z którą komisant zobowiązał się do sprzedaży we własnym imieniu, lecz na rachunek komitenta otrzymanego od niego towaru w punkcie sprzedaży detalicznej w G. przy ul. (...) w Zespole (...) pod numerem (...) na Hali (...). Ustalono, iż pozwanemu przysługuje prowizja w stałej wysokości 1800 zł brutto miesięcznie.

dow ód: umowa komisnu z dnia 1.03.2015 r. k. 234-235

W dniu 1.03.2015 r. pomiędzy D. W. (1) jako powierzającym a A. K. jako zarządzającym została także zawarta umowa o zarządzanie punktem sprzedaży detalicznej, zgodnie z którą pozwany powierzył A. K. obsługę punktu sprzedaży detalicznej położonego w G. przy ul. (...) w Zespole (...) pod numerem (...) na Hali (...) w imieniu i na rzecz powierzającego w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Strony umowy ustaliły, iż powierzający będzie płacił zarządzającemu miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 500 zł.

dowód: umowa o zarządzanie punktem sprzedaży detalicznej k. 236237

Czynsz najmu należny Gminie Miasta G. oraz opłaty eksploatacyjne związane z boksem pozwany refakturuje na A. K.. Pozwany ponosi koszty związane z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej, musi opłacać składki ZUS, zakupił kasę fiskalną.

Pozwany nie informował powódki, iż ma zawarte umowy z A. K. z dnia 1.03.2015 r. Pozwany nie ustalał z powódką jaka część zysku z boksu na hali targowej będzie jego, a jaka jej.

dowód: zeznania pozwanego k. 254

Pismem z dnia 26.07.2017 r. D. W. (1) złożył K. P. oświadczenie o potrąceniu jej roszczeń z wierzytelnościami o zwrot przywłaszczonych przez nią alimentów w łącznej kwocie 108.266,57 zł.

dowód: oświadczenie pozwanego o potrąceniu z dnia 26.07.2017 r. k. 120

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania pozwanego oraz zeznania świadków J. K., W. K. (1), E. M. i R. K..

Zeznania świadków J. K., W. K. (1), E. M. i R. K. zasługują na wiarę jako logiczne, konsekwentne i wzajemnie się uzupełniające. Zeznania te wraz z zeznaniami pozwanego tworzą spójny obraz zdarzeń.

Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego, które są szczerze, zgodne z zasadami prawidłowego rozumowania, a także znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków J. K., W. K. (1) oraz dowodach z dokumentów.

Sąd pominął dowód z zeznań powódki z uwagi na jej nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie w dniu 22.02.2018 r.

Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dokumenty nie znajdując podstaw do kwestionowania ich wiarygodność, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka domagała się zasądzenia połowy kwoty czynszu uzyskiwanego przez pozwanego z boks nr (...) na Zespole (...) w G. za okres od października 2013 r. wskazując, iż jest stroną umowy najmu zawartej z Gminą Miasta G.. Powódka nie wskazała podstawy prawnej swojego roszczenia, wobec czego Sąd brał pod uwagę różne możliwe podstawy prawne roszczenia powódki.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Z treści art. 6 k.c. wynika, że wierzyciela - powoda dochodzącego od dłużnika spełnienia świadczenia - obciąża ciężar wykazania przysługującej mu wierzytelności, to jest wykazania faktów, z których właściwe przepisy prawa materialnego wiążą powstanie wierzytelności o określonej treści i rozmiarze, natomiast dłużnika - pozwanego - obciąża ciężar wykazania faktów tamujących lub niweczących prawo powoda (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie I ACa 491/17, LEX nr 2423333). Powódka nie wykazała swojego roszczenia.

Najemcami lokalu nr (...) w Zespole (...) przy ul. (...) w G. są na podstawie umowy najmu z dnia 31.10.2012 r. powódka oraz pozwany. Pozwany sam bez udziału powódki zawarł z A. K. umowę podnajmu boks z dnia 2.01.2013 r., a od marca 2015 r. łączy go z A. K. umowa komisji i umowa o zarządzanie punktem sprzedaży detalicznej. Powódka nie wykazała, aby ją i pozwanego łączyła umowa, zgodnie z którą pozwany miałby jej przekazywać połowę środków uzyskiwanych od podnajemcy. Powódka otrzymywała od pozwanego i swoich rodziców pewne kwoty pieniężne i drobne zakupy. Odbывало się to jednak jedynie na zasadzie układu rodzinnego, a jego celem była pomoc powódce. Decyzje w przedmiocie zarządzania finansami, wspierania materialnego powódki podejmował przede wszystkim ojciec powódki; do 2012 r. czynsz z podnajmu odbierały powódka i jej matka. Pozwany zaś jedynie ustalenia te realizował; nie składając przy tym żadnego oświadczenia będącego częścią porozumienia między nim a powódką co do podziału czynszu z podnajmu. Brak jakiegokolwiek dowodu, aby to strony ustaliły, iż powódka będzie dostawać od pozwanego konkretne, stałe kwoty z tytułu dochodów z podnajmu, ani aby była to połowa dochodów z tego tytułu. Przekazywanie pewnych, nie określonych kwot na rzecz powódki będącej matką pozwanego nie oznacza zawarcia w tym przedmiocie umowy. Brak było bowiem konkretnych oświadczeń stron. Pozwany zeznał, iż absolutnie nigdy nie ustalał z powódką, iż będzie się dzielić zyskiem z tytułu podnajmu boks, ani na jakich zasadach. Należy zaznaczyć, iż pozwany pokrywał koszty związane z wynajmowanym od Gminy Miasta G. boksem, w których powódka nie uczestniczyła. Trudno więc uznać, iż strony łączyła umowa, zgodnie z którą powódka miałaby otrzymywać połowę czynszu z podnajmu, skoro druga połowa nie wystarczała na pokrycie czynszu najmu wobec Gminy G.; byłaby to bowiem dla pozwanego umowa nieracjonalna gospodarczo. Trudno jednocześnie przypuszczać, że zgodził się na taką umowę ze względów emocjonalnych, mając na uwadze bliskie więzi rodzinne łączące go z powódką, skoro ta przez wiele lat zaniegdywała pozwanego, a jednocześnie otrzymywała środki na zaspokojenie swych potrzeb m.in. z alimentów wyegzekwowanych w toku postępowania egzekucyjnego. Reasumując, brak jest dowodu, aby strony łączyła umowa odnośnie podziału zysku z tytułu podnajmu boks nr 107 zawarta w formie pisemnej, ustnej lub w sposób dorozumiany, z której by wynikało, iż powódka ma prawo do zysku z tytułu podnajmu boks i w jakiej wysokości.

Sąd rozważał także czy strony zawarły umowę spółki cywilnej, w której wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów (art. 860 § 1 k.c.). W niniejszej sprawie powódka nie wykazała jednak, aby strony złożyły zgodne oświadczenia woli, iż będą dążyć do wspólnego celu gospodarczego w postaci wspólnego osiągania zysków z podnajmu boks. Pozwany sam bez udziału powódki wykonywał wszelkie czynności związane z umową podnajmu zawartą z A. K.. Jednocześnie fakt, iż pozwany przystąpił do umów najmu i podnajmu nie oznaczał sam w sobie zawarcia umowy spółki skoro jej celem jest osiągnięcie wspólnego celu gospodarczego. Przyczyną zaś przystąpienia powoda do umów najmu i podnajmu nie była chęć uzyskania korzyści finansowej, lecz jedynie zabezpieczenie rodzinnego majątku w postaci boks handlowego przed jego utratą na skutek działań powódki.

W niniejszej sprawie trudno mówić o popełnieniu przez pozwanego czynu niedozwolonego, o którym mowa w art. 415 k.c. Brak podstaw, aby uznać zachowanie pozwanego za bezprawne. Zawarcie przez pozwanego samodzielnie umowy podnajmu z A. K. nie jest sprzeczne z przepisami prawa lub innymi regułami powszechnie obowiązującymi.

Sąd rozważał także czy mamy w niniejszej sprawie do czynienia z bezpodstawnym wzbogaceniem pozwanego kosztem powódki, aczkolwiek strona powodowa ani razu w toku tego postępowania nie wskazała na swoje zubożenie jako efekt wzbogacenia powoda. Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Powódka, aby wykazać przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia musiałaby udowodnić, iż udałoby się zawrzeć umowę podnajmu, której jako strona wynajmująca występowałaby powódka z pozwanym. Okoliczność ta nie została przez powódkę wykazana. Podnajemca – W. K. (2) zakończył swą działalność gospodarczą, której prowadzeniem zajął się jego syn – A. K.. Brak jest dowodu, iż A. K. chciałby zawrzeć umowę podnajmu z powódką i pozwanym. Z zeznań pozwanego wynika, iż A. K. nie chciał współpracować z powódką, której zachowania, w tym przychodzenia do boks i wydawania poleceń ekspedientkom, nie akceptował. Należy także zaznaczyć, iż kwotą bezpodstawnego wzbogacenia byłby tylko czysty zysk z tytułu umowy podnajmu, a nie przychód. Pozwany ponosił koszty związane z najmem lokalu. Pozwany założył działalność gospodarczą w związku z wymaganiem Gminy osobistego prowadzenia działalności w

wynajmowanym boksie. Z zeznań pozwanego wynika, iż działalność gospodarczą założył z uwagi na boks, nie była mu ona potrzebna do innych celów. Pozwany z uwagi więc na ten boks ponosi koszty działalności gospodarczej, w tym opłaca składki ZUS, zakupił kasę fiskalną. Brak jest w niniejszej sprawie dowodu jaka jest wysokość dochodu pozwanego z tytułu podnajmu po potrąceniu wszystkich ponoszonych przez niego kosztów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą mającą na celu podnajmowanie boksu A. K..

Pozwany podniósł, iż złożył powódce oświadczenie o potrąceniu jej roszczeń z wierzytelnościami o zwrot przywłaszczonych przez nią alimentów. Obowiązek alimentacyjny to zgodnie z art. 128 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania. Pozwany od 7 roku życia był wychowywany przez dziadków J. i W. K., którzy zaspokajali jego wszystkie potrzeby dostarczając mu środków utrzymania i wychowania. Dziadkowie pozwanego nie dochodzili alimentów od jego ojca akceptując sytuację, w której powódka otrzymane środki przeznaczała na swoje osobiste potrzeby. Pozwany zeznał, iż żadne jego potrzeby nie pozostały niezaspokojone. Skoro pozwany otrzymał należne mu środki utrzymania i wychowania to nie przysługuje mu względem powódki roszczenie o zwrot środków wypłaconych tytułem alimentów przez ojca pozwanego. Uwzględnienie zarzutu potrącenia oznaczałoby w istocie bezpodstawne wzbogacenie po stronie pozwanego, skoro cele, jakim służyć miały wyegzekwowane alimenty, zostały w całości zaspokojone. Skutkiem nieprzekazywania alimentów przez powódkę nie było więc zubożenie pozwanego, a jedynie art. 405 kc mógłby być podstawą uwzględnienia zarzutu potrącenia.

Reasumując, powódka nie wykazała, aby należała jej się połowa czynszu podnajmu uzyskiwanego przez pozwanego od A. K..

Wobec powyższe, Sąd na podstawie art. 6 k.c. a contrario oddalił powództwo.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 zł, ustalone w oparciu o § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800) w brzmieniu na dzień wniesienia pozwu, tj. 25.10.2016 r. Należy wskazać, iż zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

W punkcie 3 wyroku Sąd przyznał pełnomocnikowi z urzędu ustanowionemu dla powódki kwotę 8.856 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.